

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

37. Non discedebat de templo, ieiunijs & obsecrationibus seruiens die ac nocte.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

ris imperfecti, & homil. 35. de natiuit. Christi, D. quoque Hieronymum in cap. 2. Eſaiæ, & Auguſt. ad Simpli. lib. 1. q. 2. nō ſolū in genitiuo legunt ſicut noſter textus habet, ſed præterea de bona voluntate in hominibus exponunt, docentes pacem quam Chriſtus attulit, non niſi in bonæ voluntatis hominibus reſidere, quia iſta bona voluntas in credentibus effectus eſt pacis quam Chriſtus attulit. Sanè in genitiuo caſu omnes veteres Latini Patres conformiter hæc verba legunt, quoties hunc locum tractant, vt ipſemet fatetur Beza. Non igitur lectio vulgata, ſed impius Caluinus alijque nouatores totum huius loci ſenſum corruperunt.

37. *Non diſcedebat de templo, ieiunijs & obſecrationibus ſeruicens die ac nocte.*

Ieiunium
ad Dei
cultum
pertinet.

DO CET hic locus ad Dei cultum ieiunia pertinere non ſecus atque obſecrationes, quum de utroque dicatur Anna vidua Deo ſeruiffe, id eſt, Deam coluiſſe. Vt ut enim Lucas verbo *λατρεύσας*, vnde latraria, quæ cultum ſupremum & Deo proprium ſignificat. Non tulit huius loci doctrinam Caluinus, ideòq; eius puritatem ſuo fermento contaminare voluit. *Sapere eſt* (inquit) *ſcrupulus, quòd videtur Lucas partem diuini cultus in ieiunijs ſtatueret. Sed notandum eſt, ex operibus quæ ad Dei cultum ſpectant, alia ſimpliciter requiri, & per ſe eſſe neceſſaria; alia verò quæ accedūt, referri in hunc ſmè, vt prioribus illis ſubſeruiant. Precationes ad Dei cultum propriè faciunt, ieiunium verò inferius ſubſidium eſt. Sit hæc diſtinctio vera: ex ea tamen diſertè ſequitur, partem diuini cultus in ieiunijs poni, quia ſubſidium quoddam eſt precationū quæ ſimpliciter ad Dei cul-*

cultum requiruntur. Vtrunque autem hoc genus, affirmat Calvinus, ex operibus illis esse quæ ad Dei cultum spectant. Nō ergo scrupulum, quem ponit Calvinus, eximit, sed magis confirmavit. Nunc autē ieiunium opus est Deo gratum ex se, & ad Dei cultum ex se pertinet, nō solum subsidium est precationum. Imō ait Calvinus: *Ieiunium non aliter Deo probatur, nisi quatenus precandi studium & ardorem adiuvat.* Id srita est, huius Annæ viduæ ieiunia Deo probata non erant. Ait enim de illis Calvinus eodem hoc in loco: *Non dubium est quin ieiunia sua retulerit sancta mulier ad lugendam, quæ tunc erat, Eccl. sic calamitatem.* Si ad hunc finem sua ieiunia retulit hæc sancta mulier, aut Deo hoc nomine probata non erant, aut falsum est quod prius Calvinus dixit, Deo non probari ieiunia nisi quatenus precandi studium & ardorem adiuvant. Ita ad refutandum Calvinum, ipsemet Calvinus & vnus sufficit. Hic videlicet est spiritus vertiginis quem patiuntur ipsi Archihæretici, vt infra paucas lineas pugnancia doceant. Magistri mendaces meminisse nunquam possunt, mendacem oportere esse memorē, Nā & alibi idē Calvinus, vbi hæc verba Lucæ eodē modo deprauat, tres tamē ieiunij fines, ob quos Deo probantur, disertē assignat, vnā ad macerandam ac subigendam carnem ne lasciuat, secundam vt ad preces ac sanctas meditationes melius finis comparati, (quā hic vnicam & solam affirmat, cætera excludens) tertiam vt testimonium sit nostræ coram Deo humiliationis, dum volumus reatum nostrum coram ipso confiteri. Qui vltimus ieiunij finis non minus proprie ac simpliciter ad Dei cultum pertinet, quā precatio. Sicut enim ieiunium testimonium est nostræ humiliationis coram Deo, sic & precatio: & sicut ieiunio confitemur reatum nostrum, sic & precatione.

Vtraque

Calvinus
ex seipso
refutatur.

Institut.
lib. 4. c. 12
num. 15.

Vtraque à Deo veniam petimus, vtraque nos coram Deo humiliamus, vtraque reatum nostrum confitemur: idque eo magis ieiunio quam precatione, quatenus ieiuniū magis pœnale est, & nō vocalis sed realis oratio, non voce sed factō Deū deprecans. Si ergo precatio ad cultum Dei pertinet, non secus ieiunium pertinebit.

At enim si nullum Dei cultum in ieiunio reponat Calvinus, eo minus mirum videri debet, quia tale ieiunium definit, quod nomine ieiunij à Deo probari non potest: quum neque ad macerandam carnem, neque ad precandi studium atque ardorem quicquam conferat. Ieiunij quippe qualitatem & quantitatem seu parsimoniam describens,

Ieiunium
Caluinianum
victus
moderatus.

Vbi supra
num. 18.

Qualitas (inquit) in eo sita est, ut absint omnes lautities ac plebeijs vilioribusque cibis contenti palatum delicatis non irriteremus. Quantitatis ratio in hoc est, ut parcius ac lenius solito vescamur, tantum ad necessitatem, non etiam ad voluptatem. Hæc ille. Ieiunium ergo Calvinianū est, à delicijs tantum abstinere, nec ad voluptatē sed ad necessitatem vesci.

Ieiunij
Caluiniani
varia
absurditas.

1.

2.

3.

4.

5.

licatē victitant, & ad voluptatem vescuntur, nisi quando ieiunant. Quod quia perrarò faciunt, gula apud eos in nullo peccato ponitur, nisi forte delicatis cibis palatum irritare, & ad voluptatem vesci, ad gulæ vitium pertinere negabunt. Moderatio victus à bonis viris perpetuò tenenda (qua videlicet ad necessitatem non ad voluptatem vescuntur) ieiunium Calvinianum est. Denique hoc modo rustici & inferioris conditionis homines, qui plebeijs ac vilioribus cibis vescuntur, perpetuò ieiunant. Omnes etiam qui in lautiorē fortuna necessarijs contenti sunt, Calvino ieiunant. Quasi verò viliores & plebeij cibi nō secus ventrem repleant ac stomachum grauent, quàm cibi de.

delicati: aut quasi qui ad necessitatem vescitur, 6.
 carnem suam macerare dicendus sit. Sanè mode- 7.
 ratus victus omnium Medicorum iudicio pro-
 lificationi magis idoneus est quàm delicatus. Vn-
 de & rusticos ac mediocris fortunę homines pro-
 libus abundare cernimus, quibus Magnates sepe-
 numero carent. Denique non carnem macerat 8.
 sed oprimè nutrit, qui ad necessitatē tantum ve-
 scitur: nec alij magis succulenti aut robusti sunt,
 quā qui perpetua victus moderatione vsi ad ne-
 cessitatē tātū vescūtur. Medicorū præceptū est, 9.
 ad corporis robur ac vires seruādas, cibus magis
 parabilibus vesci, & ad necessitatē tātū, quasiq;
 adhuc esurientem à mēsa surgere. Nihil ergo, vt
 dixi, mirū, si Caluini iudicio ad Dei cultū ieiunia
 non pertinent. Sane quippe ad corporis cultum
 illa pertinent, non ad Dei. Philosophica illa sunt
 ieiunia, non Christiana. Ad corporis bonum sta-
 tum & *ius glæ* illa spectant, non ad castigationem.
 Non illa carnem macerant, sed impingunt; nec
 castigant, sed roborant. Christianorum autem ie-
 iunia quæ corpus etiam necessarijs ad tempus
 priuant, quæ cum fame & siti, cum abstinentia
 non lautiorum modò ciborum sed & omnis cibi
 coniuncta sunt, illa carnē macerant & castigant,
 illa ad precandi studium plurimum conferunt,
 illa hominem coram Deo humiliant, iuxta illud
 Dauidis, *Humiliaui in ieiunio animam meam*; illa deni- psal. 34.
 que ad cultum Dei pertinent.

52. *Proficiebat sapientia & etate.*

QUIA Lucas ponit profectum sapientie Sapientie
profectus
in Chri-
sto qualis.
 in Christo sicut profectum etatis, nomi-
 ne sapientie hoc loco necessariò videtur
 in-